

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL UNGHENI

MD-3600, or.Ungheni, str.Națională, 11
tel/fax (236) 2-27-26, e-mail: contact@crungheni.md

DECIZIE

nr. 2/2

din 07.03.2019

Cu privire la mersul realizării Strategiei de dezvoltare socio- economică a raionului Ungheni pentru perioada 2012-2020, aprobată prin Decizia 1/5 din 23.02.2012, actualizată prin Decizia 3/4 din 26.05.2016

În baza art. 43 al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006,

Consiliul raional Ungheni

DECIDE:

1. Se ia act de informația privind mersul realizării Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Ungheni, anul 2018, conform anexei.
2. Controlul asupra executării prezentei decizii se atribuie dnei Ludmila Guzun, președintele raionului.

Președintele ședinței

Oleg BELBAS

Contrasemnează:
Secretarul Consiliului raional

Rodica LIȚCAN

**Raport privind gradul de implementare a
Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Ungheni pentru perioada 2012-2020
(anul 2018)**

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Ungheni pentru perioada 2012-2020 a fost actualizată prin aprobarea Planului de Acțiune 2016-2018, care reprezintă documentul de planificare strategică de bază pe termen mediu în ceea ce ține de asigurarea dezvoltării coerente și durabile a raionului.

Strategia este structurată pe 4 domenii de dezvoltare, fiecare din care reflectă sectoarele strategice și dezvoltă acțiunile din respectivul domeniu pentru a atinge obiectivele specifice. Aceste domenii de dezvoltare sînt:

- I. INFRASTRUCTURĂ ȘI MEDIU
- II. ECONOMIE. AGRICULTURĂ. TURISM
- III. SOCIAL
- IV. GUVERNARE LOCALĂ

Mecanismul de coordonare și monitorizare a implementării strategiei și Planului de acțiuni este asigurat de Consiliul pentru dezvoltare locală și regională, creat în acest scop.

Pe parcursul anului 2018, **Consiliul pentru dezvoltare locală și regională** a continuat asigurarea monitorizării și evaluării mersului realizării **Strategiei**, întrunindu-se în 2 ședințe. Scopul acestui proces a fost planificarea activităților, stabilirea indicatorilor de performanță, evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat și constatarea durabilității proiectelor implementate. În ianuarie 2018, componența Consiliului pentru dezvoltare locală și regională a fost actualizată.

**DESCRIEREA GENERALĂ A GRADULUI DE REALIZARE A MĂSURILOR
PREVĂZUTE ÎN PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI**

Prezentul raport conține informații cu privire la gradul de implementare a tuturor acțiunilor care trebuiau realizate în baza Planului de acțiuni pentru anul 2018.

Dintre cele 157 de acțiuni planificate pentru anul 2018– 91 sînt realizate, ceea ce reprezintă un procentaj de 58 % din totalul de acțiuni.

<i>Domeniu de dezvoltare</i>	<i>Măsuri, total</i>	<i>Măsuri realizate</i>	<i>Măsuri realizate parțial</i>	<i>Măsuri nerealizate</i>
Infrastructura și mediu	16	7	7	2
Economie. Agricultură. Turism	35	24	8	3
Social	78	36	34	8
Guvernare locală	28	24	3	1
Total	157	91	52	14
Total, %	100	58 %	33,1%	8,9%

Analizînd gradul de realizare a acțiunilor în fiecare pilon aparte, observăm că în toate domeniile se lucrează la activități și sînt observate evoluții pozitive, dar și anumite nerealizări. Concluzionăm că ritmul de implementare este echilibrat pe sectoare, cu excepția domeniului medicinei. Adicional, au fost realizate măsuri neplanificate anterior, dar care au contribuit la atingerea obiectivelor stabilite în Strategie.

De menționat, că gradul de realizare a prezentei strategii a depins atît de resursele financiare disponibile și atrase, cît și, în mare măsură, de participarea tuturor actorilor la procesul de implementare a acesteia.

Pe parcursul anului 2018 au fost continuate și inițiate un șir de proiecte importante în toate domeniile, cu implicarea Consiliului raional, fiind investite de ultimul cca 38 mln lei în infrastructura rutieră și proiecte locale, fiind cu cca 22 % mai mult decât în anul 2017. Pe lângă obiectele de infrastructură și reabilitări, Consiliul raional Ungheni a susținut întreprinderile municipale nefinanciare, în suma de cca 305 mii lei.

Cu aportul Consiliului raional, au fost susținute 148 de proiecte/ acțiuni (cu 12% mai multe), realizate pe teritoriul întregului raion, care au avut drept scop dezvoltarea infrastructurii de acces, de aprovizionare cu apă și canalizare, modernizare a instituțiilor culturale și de învățământ preșcolar, școlar și profesional, îmbunătățirea spațiilor de odihnă, dezvoltarea rețelelor de iluminat stradal, susținerea inițiativelor locale mici, etc.

Pe lângă suma generală menționată mai sus, nu putem neglija investițiile efectuate de rezidenții Zonei Economice Libere “Ungheni- Business”, care pe parcursul anului 2018 au investit cca 3742.38 mii USD (cu 5,05% în creștere), au înregistrat volumul vânzărilor de 2306, 71 mln lei și numărul de angajați -2918 persoane (cu 5% mai mult decât în perioada similară a anului 2017). Circa 86% ale producției industriale au fost exportate peste frontierele Republicii Moldova Astfel, această structură, rămîne extrem de importantă pentru economia raionului.

IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DIN PLANUL DE ACȚIUNI POTRIVIT DOMENIILOR DE DEZVOLTARE

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Ungheni, subsecvent, structurii strategiei a fost întocmit conform celor 4 direcții de dezvoltare. Analiza gradului de implementare a măsurilor din Planul de acțiuni a fost realizată din perspectiva direcțiilor strategice, priorităților, obiectivelor generale și specifice și a fiecărei măsuri distincte stabilite în Planul pentru implementarea strategiei. Gradul de realizare a acțiunilor din Plan a fost determinat în baza rapoartelor/informațiilor recepționate de la instituțiile responsabile pentru implementarea acțiunilor, informațiilor din primării și datelor prezentate de Direcția Finanțe.

Domeniul de dezvoltare I. Infrastructură și mediu

Potrivit strategiei, Domeniul de dezvoltare I cuprinde Prioritatea 1 “Reabilitarea dezvoltării infrastructurii publice și protecția mediului”, urmînd ca acesta să fie atinsă prin următoarele obiective generale:

- 1.1. **Modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere**
- 1.2. **Modernizarea, extinderea sau înființarea rețelelor de utilități publice de bază**
- 1.3. **Gestionarea eficientă a deșeurilor**
- 1.4 **Eficiențizarea energetică și dezvoltarea surselor alternative**
- 1.5. **Acțiuni de informare și conștientizare cu privire la protecția mediului**

Planul de acțiuni pentru anul 2018, în partea ce ține de Domeniul de dezvoltare I, stabilește 16 de măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

Domeniu de dezvoltare	Măsuri, total	Măsuri realizate	Măsuri realizate parțial	Măsuri nerealizate
Infrastructura și mediu	16	7	7	2
%	100%	42,5%	42,5%	15%

Menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la reabilitarea drumurilor de acces și intravilane, extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare, implementarea proiectelor de eficiență energetică. În anul 2018 au fost continuate un șir de proiecte investiționale inițiate în anii anteriori în domeniul modernizării infrastructurii și aprovizionării cu

apă. Astfel, în perioada de raport au fost reabilitate drumuri din sursele alocate de fondul rutier și prin programul național “Drumuri bune pentru Moldova”.

Ponderea domeniului de dezvoltare I este cea mai mare în total investiții, fiind cca. 148 mln lei, dublu față de anul precedent (2017-71,2 mln lei). Creșterea se datorează investițiilor realizate în cadrul programelor naționale. De menționat, că în 2019, urmează a fi asimilate 18,1 mln lei, adițional, la porțiunile de drum unde au fost lansate lucrări de reabilitare.

Realizări majore

- **Reabilitate 8,1 km drumuri în sumă de 13.3 mln lei**, dintre care din contul veniturilor formate prin aplicarea taxei pentru utilizarea drumurilor.

- **Continuat proiectul regional privind reabilitarea drumului L392 Ungheni- Cetireni-Alexeevca, în sumă de 92 mln lei** . În 2017 efectuate lucrări în sumă de 7,6 mln lei, în 2018 - 9.273 mln lei.

- **Extinsă rețeaua de aprovizionare cu apă și canalizare**, prin construcția rețelilor de apeduct și canalizare, instalarea turnurilor de apă, conectarea gospodăriilor în valoare totală de 35,62 mln lei (comparativ cu 2017 - 12,44 mln lei).

- **Extinsă rețeaua de conectare la gaze naturale** pentru populația din Morenii Noi, Valea Mare, Măcărești. Contribuția Consiliului raional – 720 mii lei.

- **Organizate campanii de protecție a mediului** prin plantarea a 9600 arbori, curățirea 4,2 km a albiilor râurilor, lichidate 32 și amenajate 42 gunoiști, curățite 18 izvoare și 95 fntîni. Peste 12000 elevi din instituțiile școlare au participat la activități destinate protecției mediului.

- **Creat primul Grup de Acțiune Locală în raionul Ungheni în zona râului Cula**, 1 Strategie aprobată.

- **Asigurată implementarea proiectului-pilot Energie și Biomasă** - 7 instituții publice beneficiare, un cluster de energie alternativă creat la nivel național, 3 proiecte implementate în Bumbata, Bușila, Buciumeni – cca 6,5 mln lei, dintre care cca 94% finanțări externe.

Restanțe

- **Construcția Centrului Regional de Management al Deșeurilor Solide** - proiectul tehnic nu a fost elaborat din lipsă de fonduri.

- Elaborarea Planurilor Urbanistice Generale a localităților și Planului de Amenajare a Teritoriului Raionului Ungheni

- Rata scăzută a implementării proiectelor regionale și raionale în comparație cu obiectivele propuse pentru anul 2018

Adițional:

- **Reabilitate drumuri cu o lungime de 96,89 km în sumă de 80.9 mln lei, prin programul național “Drumuri bune pentru Moldova”**. În 2019, urmează a fi finalizate lucrări la drumuri cu o valoare de 18,1 mln lei.

- **Extinsă rețeaua de iluminat stradal în 7 localități, în sumă de 1,15 mln lei, dintre care contribuția CR – 835 mii lei, contribuția APL – 315 mii lei**

- **Îmbunătățită colectarea și transportarea deșeurilor în or. Cornești, finanțată de Fondul Ecologic Național – 433,2 mii lei, Consiliul raional – 70 mii lei, APL- 22 mii lei.**

Domeniul de dezvoltare II. Economie. Agricultură. Turism

Potrivit strategiei, Domeniul de dezvoltare II cuprinde Prioritatea 2 “ **Dezvoltarea competitivității economice**”, urmînd ca acesta să fie atinsă prin următoarele obiective generale:

2.1. **Susținerea creării și dezvoltării IMM-urilor**

2.2. **Valorificarea potențialului agro-alimentar**

2.3. **Asigurarea atragerii investițiilor**

2.4 **Valorificarea potențialului turistic**

Planul de acțiuni, în partea ce ține de Domeniul de dezvoltare II, stabilește 35 de măsuri.

În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

Domeniu de dezvoltare	Măsuri, total	Măsuri realizate	Măsuri realizate parțial	Măsuri nerealizate
Economie. Agricultură. Turism	35	24	8	3
%	100%	68,6%	22,8%	8,6%

Cu referință la acțiunile din Domeniul de dezvoltare II realizate în anul 2018, menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la activități de formare antreprenorială, accesare a fondurilor, creare și dezvoltare a parteneriatelor locale, naționale și internaționale, promovare a agenților economici, îmbunătățire a utilizării terenurilor existente, dezvoltare a potențialului turistic în raion. Investiții asimilate- cca 19 mln lei. În afară de aceasta, ZEL “Ungheni- Business” a atras investiții de 3742.38 mii USD.

Realizări majore

- **Organizate 36 evenimente de formare antreprenorială și consolidare a cunoștințelor antreprenorilor din raion** (seminare, mese rotunde, vizite de studiu), în total cca 950 participanți (2017 – 808 participanți).

- **Agenți economici participanți în 5 programe, implementate la nivel national, dintre care** 2 beneficiari de co-finanțare a spațiului expozițional, 3 beneficiari a programelor destinate femeilor – 400 mii lei, 1 subv. în avans- 396 mii lei; 7 granturi – 1523 mii lei; 3 credite – 1130 lei. Subvenții total - 14 mil. Lei. Total – 136 beneficiari

- **Organizată participarea agenților economici la 3 expoziții naționale**, 2 beneficiari din Programul de stimulare a participării agenților economici la târguri și expoziții (subvenționarea a 50 % din spațiu).

- **Au fost reduse** cu 730 ha terenurile agricole nelucrate **și extinse** cu 55 ha suprafețele plantațiilor multianuale, comparativ cu anul precedent.

- **Create 6 loturi demonstrative** cu suprafața de 90 ha prin aplicarea metodelor productive, tehnici și tehnologii moderne

- **Organizate 2 evenimente anuale de promovare și stimulare a agenților economici locali**: Concursul raional Businessmanul Anului și Ziua lucrătorului în agricultură și industrie alimentară- total 280 participanți.

- **Desfășurate activități pentru promovarea raionului și dezvoltarea turismului, precum:** reabilitarea clădirii și lansarea Centrului de Informare și Educație Ecologică în RNS Plaiul Fagului (3 mln lei), un șir de festivaluri și expoziții, cu peste 2000 de spectatori, instruirii și consultanță cu potențiali prestatori de servicii turistice. A fost lansat proiectul Patrimoniul Cultural Comun – Sursă pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial în bazinul Mării Negre (COMOARĂ). Implementarea –2018- 2019.

Restanțe

- Implementarea activităților ce țin de crearea Centrului multifuncțional în com.Sculeni (elaborate fișa de proiect, nu au fost identificate surse de finanțare)

- Reabilitarea monumentelor culturale și istorice, cu un potential turistic înalt (nu au fost identificate surse de finanțare).

Domeniul de dezvoltare III. Social

Potrivit strategiei, Domeniul de dezvoltare III cuprinde:

• **Prioritatea III “Dezvoltarea infrastructurii de sănătate, învățământ și cultură”, urmînd ca aceasta să fie atinsă prin următorul obiectiv general:**

3.1. Modernizarea/ reabilitarea infrastructurii sociale

• **Prioritatea IV – „ Dezvoltarea serviciilor sociale, educaționale, de sănătate și cultură de mai bună calitate”**

4.1 Crearea și diversificarea serviciilor alternative sociale și de sănătate

4.2 Asigurarea dezvoltării durabile a sistemului de învățământ

4.3 Punerea în valoare a moștenirii culturale

Planul de acțiuni, în partea ce ține de Domeniul de dezvoltare III, stabilește 78 de măsuri.

În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

Domeniu de dezvoltare	Măsuri, total	Măsuri realizate	Măsuri realizate parțial	Măsuri nerealizate
Social	78	36	34	8
%	100%	46,1%	43,6%	10,2%

Procentul scăzut de realizare, ca și în anii precedenți, se datorează domeniului sănătății, care necesită investiții în modernizare esențiale, ceea ce duce la stagnarea realizării obiectivelor propuse.

Cu referință la acțiunile din Domeniul de dezvoltare III realizate în anul 2018, menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni s-au referit la reabilitarea infrastructurii sociale, dotarea cu echipament a instituțiilor medicale, culturale, de învățământ, asigurarea populației cu servicii sociale de calitate, dezvoltarea capacităților tinerilor și protecția celor cu nevoi speciale, asigurarea funcționalității serviciilor și instituțiilor create de Consiliul raional (Credo, Centrul de excelență, etc). Investițiile totale atrase și alocate pentru îmbunătățirea infrastructurii și dotării – cca 15,5 mln lei.

Realizări majore

- **Inițiate proiecte investiționale în cadrul IMSP SR** „ Instalatii solare pentru alimentarea cu apă caldă menajeră a IMSP SR Ungheni”, total 1 mln lei (2017- 700 mii), “ Crearea Unității Primiri Urgente, inclusiv dotarea cu utilaj performant”, total 2,62 mln lei, Crearea și dotarea Centrului de telemedicină – 500 mii lei.

- **Efectuate următoarele lucrări de reparație la CS din raion**, în sumă totală de 753,9 mii lei (2017- 1,62 mln lei). CS Ungheni- au fost **achiziționate dispozitive medicale** –242, 5 mii lei, mobilier – 865 mii lei.

- **Implementate 6 proiecte- beneficiari – 2079.**

- **161 actori au fost instruiți** în domeniul protecției persoanelor aflate în situație de risc social. 76 sesizări înregistrate, 617 dosare deschise (238 familii cu 617 copii și 342 dosare/persoane mature).

- **Promovate servicii sociale prin:** 4500 buc. pliante și postere 1 masă rotunda, 1 articol, 3 cereri de finanțare înaintate /1382 mii lei,

- **Proiecte:** 1., „Ambulanță socială”, 1100 mii lei, UE/Soros prin intermediul Programului de granturi pentru dezvoltarea socială comunitară, 2., Mesagerul Sănătății”, 87,8 mii lei, Agenția Elvețiană pentru Cooperare și Dezvoltare, „Aripi comune pentru un trai liniștit”, 95 mii lei

- La **Centrul de plasament pentru persoane adulte și vîrstnice:** 165 m2 spațiu locativ reparat (căminul nr.I), sală mortală(12 m2) reparată, 158 metri liniari/ gard metalic procurat, sistem de prevenire a incendiilor instalat.

- **5 ansambluri folclorice și 3 instituții dotate cu costume naționale**, în sumă de 281,8 mii lei.

- **8 instituții de cultură reparate**, în sumă de 1,06 mln lei. Instituții și ansambluri dotate cu echipament muzical, în sumă de 92 mii lei.

- **Organizate** 6 festivaluri – peste 8000 spectatori, simpozioane; 3 expoziții. concursuri; lansări de carte, 24 sărbători/manifestări tradiționale; 8 seminare instructiv metodice; 2 laboratoare practice.

- **Oferta de formare** continuă a cadrelor didactice realizată în proporție de 100%. Cadrele manageriale au susținut gradul -100%, cadrele didactice -85,2%. Promovați în funcție 2 manageri școlari și preșcolari.

- **S-a asigurat funcționalitatea a 11 școli de circumscripție** ce reunesc 1011 elevi din 28 localități arondate (100% copii transportați). S-a redeschis Gim. Buzduganii de Sus, au fost create 2 filiale: Gim. Agronomovca filială a LT "A. Mateevici" Pîrlita, Gim. Florițoaia Veche filială a Gim. Florițoaia Nouă.

- **Rata de promovare la testarea națională** în treapta primară a fost asigurată în proporție de 100%. La examenele de absolvire a treptei gimnaziale -100%, nota medie 7,18 și procentul calității 42,26%. Promovabilitatea examenului de BAC a constituit 78,1% față de 79,26% anul precedent.

- **Olimpiada raională** s-a organizat la 17 discipline școlare cu participarea a 1098 elevi. Locurile premiante din numărul de participanți la **olimpiada republicană** a constituit 32,9%, adică cu 7,9% mai mult decât s-a planificat.

- **Planul activităților extracurriculare și extrașcolare** a fost realizat în proporție de 100%. Cu activitățile extrașcolare au fost cuprinși aproximativ 80% elevi, cu activitățile extracurriculare (inclusiv ore opționale) -100%. Au fost implementate 53 proiecte educaționale. Au funcționat 376 de cercuri cu 3082 elevi cuprinși în ele.

- **Au fost dotate cu echipament tehnologic** (table interactive, calculatoare, televizoare etc.) și utilaj pentru disciplinele din aria curriculară științe 28 de instituții (ceea ce constituie 59,5% sau cu 17% mai mult decât era prevăzut). Cu echipament sportiv au fost dotate 16 instituții. Total cheltuieli pentru dotare 797 mii lei.

- **Implementate 16 proiecte educaționale** (39 mii lei) și 10 proiecte investiționale (2 mln 205,3 mii lei) **Funcționează** 33 grupuri de inițiativă, 24 de consilii comunitare, 45 de consilii școlare cu aproximativ 675 de membri. Activează 45 asociații obștești și 11 ONG-uri de tineret active.

- **Au activat 90 secții sportive** cu un număr de 1380 elevi. 224 elevi au participat la turnee, spartachiade și festivaluri sportive.

Restanțe

- Nivel scăzut de realizare a activităților investiționale în infrastructura spitalicească (blocul chirurgical, secția pat-anatomică, secția pediatrie și neurologie, etc).

- Dotarea instituțiilor medicale cu transport sanitar.

- Acoperirea necesarului de cadre în domeniul social

- Gazificarea instituțiilor medicale și amenajarea teritoriului adiacent.

- Fondul de carte învechit și infrastructură deficitară în domeniul culturii.

Domeniul de dezvoltare IV. Guvernare locală

Potrivit strategiei, Domeniul de dezvoltare IV cuprinde:

• **Prioritatea V “ Consolidarea capacității managementului administrației publice locale”, urmînd ca acesta să fie atinsă prin următoarele obiective generale:**

5.1. Modernizarea relației cetățean – administrație

5.2. Utilizarea eficientă a banilor publici și creșterea veniturilor

• **Prioritatea VI Dezvoltarea regională și cooperarea transfrontalieră**

6.1. Îmbunătățirea și extinderea cooperării regionale și internaționale

Planul de acțiuni, în partea ce ține de Domeniul de dezvoltare IV, stabilește 28 de măsuri. În tabelul de mai jos poate fi vizualizat coraportul dintre acțiunile planificate, acțiunile realizate, acțiunile realizate parțial și acțiunile nerealizate.

Domeniu de dezvoltare	Măsuri, total	Măsuri realizate	Măsuri realizate parțial	Măsuri nerealizate
Guvernanre locală	28	24	3	1
%	100%	85,8%	10,7%	3,5 %

Cu referință la acțiunile din Domeniul de dezvoltare IV realizate în anul 2018, menționăm faptul că marea parte a acestor acțiuni au avut drept scop extinderea parteneriatelor, locale, regionale și internaționale, implementarea proiectelor de interes comun, dezvoltarea relației cetățean – administrație, prin informarea și implicarea primilor în procesul decizional. Suma totală a investițiilor atrase/efectuate pe domeniu prioritar este de 1,5 mln lei, dar, în cifra data nu sînt incluse investițiile care fac obiect al proiectelor menționate mai jos, fiind deja incluse în domeniile de dezvoltare I, II, III.

Realizări majore

- **60 mii cetățeni informați prin:** 320 materiale publicate pe pagina web, rețeaua facebook, presa locală, 5 informații afișate pe LED, 3 banere executate, 300 informații plasate pe panoul informativ și pe cel de afișaj stradal, 60 întâlniri cu cetățeni, 68 de consultări și audieri publice.

- **92 cooperări locale dezvoltate** (asigurarea cu apă potabilă, reparația și întreținerea drumurilor, iluminatul public stradal, colectarea deșeurilor menajere).

- **18 parteneriate locale și regionale dezvoltate** (GAL din zona Cula (14 primării, 34 localități 23013 locuitori); pilotarea Modelului Național de Practici în cadrul proiectului „Familie puternică pentru fiecare copil; IP Oficiul Național al Viei și Vinului; 1 întvedere cu reprezentanții PNUD-ului privind prioritățile de dezvoltare ale raionului în contextul proiectului de abilitare economică inclusivă a microregiunilor din Republica Moldova; 1 aplicație la protecția civilă „Acțiunile organelor de conducere și forțelor protecției civile ale raionului la organizarea lichidării consecințelor cutremurului de pământ, inundațiilor catastrofale, avariilor de producție și epizotilor”; crearea Centrului Cultural Multifuncțional „Regina Maria” din cartierele Berești și Vasilica

- **2 proiecte în proces de implementare-** ”Monitorizarea și protecția comună a mediului în Bazinul Mării Negre (ALERT)”, numărul dereferință - BSB538 și “Patrimoniul Cultural Comun – Sursă pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial în bazinul Mării Negre” (COMOARĂ)

- **Elaborate și depuse:** 3 proiecte în cadrul I Apel SOFT al POC Ro-Md 2014-2020, 4 proiecte în cadrul celui de al II-lea apel HARD al POC Ro-Md 2014-2020, 3 proiecte la FISM, acceptate 2 (Cetireni, Sculeni), 3 proiecte în cadrul apelului II al Programului Operațional Bazinul Mării Negre 2014-20207.

- **Parteneriate existente dezvoltate cu partenerii din România:** elaborat Planul de măsuri comune cu jud. Arad, aplicată Nota conceptuală a Proiectului ”Amenajarea spațiului recreativ-informativ ”Scuarul Europei” la CJ Neamț și Arad, participare la evenimentele consacrate Sărbătorii Unirii în contextul Centenarului Marii Uniri la Gorj, Piatra Neamț, Iași, Arad, participare la Săptămâna Economiei și Culturii Arădene.

- **Noi parteneriate create:** încheiat acord de colaborare dintre raionul Ungheni și județul Neamț, acord de parteneriat cu CJ Constanța în cadrul proiectelor “Monitorizarea și protecția comună a mediului în Bazinul Mării Negre” și “Patrimoniul Cultural Comun – Sursă pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial în bazinul Mării Negre” (COMOARĂ), semnate 6 Declarații de parteneriat pentru aplicarea proiectelor transfrontaliere la POC Ro-Md 2014-2020.

- *Efectuate schimburi culturale și promovată imaginea raionului* prin 2 participări la Eveniment cultural -artistic UN VEAC AL ROMÂNIEI MARI, Piatra Neamț, jud. Neamț, România - AMDP Drăgaica CRC, AMDP Struguraș PC - Festivalul Internațional de folclor Târgu Jiu -2018, Târgu Jiu, România.

- *În curs de modernizare 58 de biblioteci publice*, fiecare bibliotecar a deservit în anul 2018 în mediu cite 334 utilizatori, dar fiecare utilizator a consultat și împrumutat cite 25 documente. În fiecare bibliotecă au fost implementate 3-4 SMB și cam 36 de evenimente culturale la care au participat în mediu cite 18 persoane. Interesul comunității este în creștere comparativ cu anii precedenți, astfel 30% din populație sunt consumatorii serviciilor de bibliotecă. Pentru fiecare utilizator al bibliotecii statul a cheltuit 14 lei.

Restanțe

- Organizarea Festivalului internațional „Hora Prutului”

CONCLUZII

Procesul de implementare a Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Ungheni înregistrează procentajul de realizare deplină a acțiunilor pentru anul 2018– 58%, iar nerealizarea deplină de 8,9%.

Activitățile realizate în 2018 au contribuit la atingerea obiectivelor stabilite în Strategie. Se evidențiază domeniul infrastructurii, care a înregistrat volum de investiții considerabil, în domeniile reabilitării drumurilor și aprovizionării populației cu apă.

O provocare ține de continuarea/ finalizarea proiectelor regionale și naționale, precum: reabilitarea drumului L392 Ungheni- Cetireni- Alexeevca, finalizarea reparației traseului R1 Chișinău – Ungheni- Sculeni, construcția apeductului de grup Bușila-Chirileni-Grăseni-Todirești, construcția Centrului de Management a Deșeurilor Solide. Nerealizarea în termen a unor obiective, ar putea avea impact negativ asupra situației socio-economice a zonelor implicate.

Nerealizarea deplină a activităților propuse în se datorează, în mare parte, lipsei resurselor financiare necesare.

Astfel, pentru anul 2019 rămân prioritare domeniile de modernizare și extindere a rețelei de infrastructură rutieră și edilitară, asigurarea populației cu servicii medicale, educaționale de calitate, susținerea creării infrastructurii de afaceri, valorificarea oportunităților de investiții prin implementarea proiectelor naționale și internaționale.

În 2018 au demarat activități și au apărut noi oportunități pentru dezvoltarea unor acțiuni noi în, practic, toate domeniile. Au fost aplicate un șir de proiecte la diverși donatori, inclusiv Programul Operațional Comun România-Republica Moldova. Reieșind din contextul actual, Planul de acțiune al documentului strategic a fost actualizat pentru anul 2019, cu posibila ajustare pe parcursul anului.

În concluzie, pentru buna implementare a strategiei de dezvoltare este necesară o implicare a tuturor factorilor reprezentativi ai raionului, dar și o foarte bună colaborare între cetățeni și administrația locală. Astfel, strategia trebuie văzută ca și document al tuturor localităților și este realizabilă cu implicarea tuturor membrilor comunității. Este foarte important de a dezvolta și susține noi forme, precum echipe de voluntary, grupuri de inițiativă și de acțiune locală. De asemenea, multiplele activități propuse pot fi soluționate doar prin identificarea și aplicarea la donator externi.

Notă: Varianta detaliată a raportului poate fi accesată pe site-ul www.crungheni.md